

LIETUVOS UNIVERSITETŲ REKTORIŲ KONFERENCIJA
Lithuanian Universities Rector's Conference

2023 01 19	Nr.	3075
į 2022 12 30		SR-4988

LR Švietimo, mokslo ir sporto viceministrei Agnei Kudarauskienei

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NEFORMALIOJO SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO MOKYMOSI ĮSTATYMO NR. VIII-822 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 9¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos universitetų rektorių konferencija (toliau - LURK), susipažinusi su *Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo Nr. VIII-822 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projektu* (toliau – *Projektas*), teikia šias pastabas pateikto dokumento projekto tobulinimui.

Projekto 9¹ straipsnyje nurodyta, kad „*Individualių mokymosi paskyrų sistemoje skelbiamos programos, kurios atitinka šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytas kokybės užtikrinimo nuostatas. Taip pat skelbiamos programos, kurias baigus įgyjamos kvalifikacijos ir kompetencijos, įtrauktos į Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų sąrašą, tvirtinamą švietimo, mokslo ir sporto ministro*“. Kyla klausimas, ar 10 straipsnio 3 punkto reikalavimai taikomi ir aukštos pridėtinės vertės programoms. Siūloma pakeisti 9¹ straipsnio 3 punkto redakciją, išdėstant ją taip: „*Individualių mokymosi paskyrų sistemoje skelbiamos programos, kurios atitinka šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytas kokybės užtikrinimo nuostatas, įskaitant ir programos, kurias baigus įgyjamos kvalifikacijos ir kompetencijos, įtrauktos į Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų sąrašą, tvirtinamą švietimo, mokslo ir sporto ministro*“. Be to, siūlome aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų sąvoką įtraukti į Įstatymo 2 straipsnio pagrindinių įstatymo sąvokų sąrašą.

Projekto 9¹ straipsnio pirmame punkte numatoma, kad „*Mokymosi pasiūlymai ir profesinio orientavimo paslaugos asmenims, siekiantiems tobulinti ir (arba) įgyti bendrąsias ir (arba) profesines kompetencijas, teikiami individualių mokymosi paskyrų sistemoje, veikiančioje vieno langelio principu*“. Pasirinkta formuluotė yra nevienareikšmiška, kadangi skaitant šią nuostatą gali susidaryti įspūdis, kad visi mokymosi pasiūlymai ir profesinio orientavimo paslaugos teikiami individualių mokymosi paskyrų sistemoje. Atitinkamai siūloma patikslinti formuluotę numatant, kad „*I. Mokymosi pasiūlymai ir profesinio orientavimo paslaugos asmenims, siekiantiems tobulinti ir (arba) įgyti bendrąsias ir (arba) profesines kompetencijas, gali būti teikiami individualių mokymosi paskyrų sistemoje, veikiančioje vieno langelio principu*“.

Projekto 9¹ straipsnio penktame punkte siūloma įtvirtinti, kad „*<...> iki kiekvienų metų gegužės 1 dienos nustato prioritетines Individualių mokymosi paskyrų sistemoje teikiamų valstybės finansuojamų programų kryptis ir prioritетines valstybės finansavimą galinčių gauti asmenų grupes*“. Projekto 17 straipsnyje numatoma, kad „*Valstybės finansavimas skiriamas asmenims, jeigu jie patenka į prioritетines valstybės finansavimą galinčių gauti asmenų grupes ir mokosi pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi ar neformaliojo profesinio mokymo programas, atitinkančias prioritетines kryptis, nustatomas šio įstatymo 9¹ straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka*“.

LURK atkreipia dėmesį, kad kasmetinis prioritetų ir finansuotinių asmenų grupių keitimas neskatins neformaliojo suaugusiųjų švietimo. Pirmą, kokybiškoms mokymo programoms parengti reikia laiko, išankstinio resursų planavimo. Antra, kasmetinis prioritetinių finansavimą galinčių

gauti asmenų grupių keitimas gali sumažinti mokymosi visą gyvenimą patrauklumą, kadangi bet koks mokymasis reikalauja išankstinio laiko planavimo, o bet koks pokytis (šiuo atveju pakeitus tikslinę grupę) - didelių resursų viešinant pokytį. Be to, siūloma į prioritetų vertinimo procesą įtraukti universitetus, kurie šiuo metu jau turi veikiančias mokymosi visą gyvenimą sistemas.

Siūloma nekeisti 16 straipsnio 1 punkto dėl mokymosi sutarties. Atkreipiamas dėmesys, kad įpareigojimas visais atvejais sudaryti mokymosi sutartį tiesiogiai su neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi dalyviu apsunkintų neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi plėtrą. Pirma, netgi jeigu nėra sutarties, sudarytos raštu, praktiškai visais atvejais sutartis yra sudaroma konkludentiniais veiksmais, kadangi yra susitariama dėl paslaugos objekto ir atlygio už paslaugą. Antra, tokie paslaugų teikėjai kaip universitetai, yra akredituoti kaip užtikrinantys kokybiškas švietimo paslaugas. Trečia, dažnai sutartys raštu dėl tęstinio mokymosi yra sudaromos su juridiniais asmenimis dėl jų darbuotojų mokymosi, o ne tiesiogiai su neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi dalyviais. Tokiose sutartyse yra aptariamos detalios paslaugų teikėjų ir mokymosi dalyvių teisės ir pareigos. Todėl manoma, kad reikalavimas sudaryti mokymosi sutartį tiesiogiai su neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi dalyviu yra perteklinis.

LURK skatina daugiau dėmesio skirti kuriamos sistemos kokybės užtikrinimui. Atkreipiamas dėmesys, kad įvairiems paslaugų teikėjams pradėjus siūlyti mikrokredencialus, aukštosiose mokyklose padaugės prašymų įskaityti neformaliojo būdu įgytas kompetencijas. Jeigu paslaugų teikėjai nebus akredituoti ar kitaip įvertinta jų teikiamų paslaugų kokybė, kils sunkumų įskaityti įgytus kreditus. Atitinkamai, tai gali kvestionuoti kuriamos sistemos veiksmingumą. Į kokybės užtikrinimo procesą siūloma įtraukti SKVC.

LURK prezidentas

prof. Rimvydas Petrauskas